

Sygn. akt V .2 Ka 175/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Pradelska-Staniczek (spr.)

Sędziowie: SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska

SSO Olga Nocoń

Protokolant: Monika Machulec

w obecności Arkadiusza Kwapińskiego Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Jastrzębiu-Zdroju

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2018 r.

sprawy: **M. S. /S./**

s. R. i W.

ur. (...) w D.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora, skazanego i obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju

z dnia 31 stycznia 2018r. sygn. akt II K 18/17

I.zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

-w punkcie 1 eliminuje z podstawy kary łącznej wyrok Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 grudnia 2013r., sygn. akt VII K 687/13 i w tym zakresie umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego,

-uchyla rozstrzygnięcie o wysokości kary łącznej zawarte w punkcie 1 i orzeka karę łączną 5 (pięciu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

-uchyla rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3,

II.w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III.zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek (spr.)

SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska SSO Olga Nocoń

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju w dniu 31 stycznia 2018 r. w sprawie o sygn. akt II K 18/17 wydał wyrok łączny wobec M. S., skazanego następującymi wyrokami:

1.Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 31.08.2006r, sygn. akt IX K 673/06 za czyn z art. 178a§1 kk popełniony w dniu 24.06.2006r na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata, karę grzywny w wysokości 30 stawek dziennych, każda stawka po 30 złotych oraz środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 7 lat,

Powyzsza kara pozbawienia wolności została zarządzona do wykonania na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 13.12.2016r , sygn. akt VIII Ko 3125/16,

skazany będzie odbywał karę pozbawienia wolności od dnia 22.12.2020r do dnia 22.12.2022r.

2.Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 31.01.2007r, sygn. akt IX K 11/07 za czyn z art. 178a§1 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11§2 kk popełniony w dniu 21.10.2006r na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 lat,

skazany odbył karę pozbawienia wolności od dnia 28.05.2007r do dnia 28.05.2009r.

3.Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 04.03.2009r, sygn. akt II K 662/08 za czyn z art. 244 kk w zw. z art. 64§1 kk popełniony w dniu 28.06.2008r na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

skazany karę pozbawienia wolności odbył w okresie od dnia 12.05.2016r do dnia 01.08.2016r.

4.Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 28.04.2010r, sygn. akt VII K 685/10 za czyn z art. 244 kk w zw. z art. 64§1 kk popełniony w dniu 18.01.2010r na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 lat oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych , każda stawka po 50 złotych,

Powyzsza kara pozbawienia wolności została zarządzona do wykonania na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 04.02.2015r , sygn. akt VIII Ko 461/15. Postanowieniem Sadu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 09.04.2015r , sygn. akt VIII Ko 713/15 odroczone skazanemu wykonanie kary pozbawienia wolności na okres 1 roku i na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 23.08.2016r , VIII Ko 1016/16 na mocy art. 152 kkw warunkowo zawieszono jej wykonanie na okres próby wynoszący 5 lat.

5.Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 29.12.2011r, sygn. akt VII K 761/11 za czyn z art. 209§1 kk popełniony w okresie od dnia 01.10.2010r do 16.09.2011r na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności,

Powyzsza kara ograniczenia wolności została wykonana w całości w dniu 15.07.2013r.

6.Sądu Rejonowego w Chrzanowie, z dnia 14.12.2012r, sygn. akt II K 1152/12 za czyn z art. 244 kk w zw. z art. 64§1 kk popełniony w dniu 19.10.2012r na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, każda stawka po 20 złotych,

Grzywna została zapłacona do kwoty 1100 złotych, a pozostała grzywna w wysokości 900 złotych została zamienione na 22 dni zastępczej kary pozbawienia wolności, którą skazany będzie odbywał od dnia 22.12.2023r do dnia 13.01.2024r.

7.Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach, z dnia 18.07.2013r, sygn. akt V K 307/13 za czyn z art. 244 kk w zw. z art. 64§1 kk popełniony w dniu 11.03.2013r na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

Skazany będzie odbywał powyższą karę od dnia 24.09.2019r do dnia 22.12.2020r.

8.Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 30.12.2013r , sygn. akt VII K 687/13 za czyn z art. 244 kk w zw. z art. 64§1 kk popełniony w dniu 01.09.2013r na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata oraz grzywnę w wysokości 50 stawek każda stawka po 10 złotych,

Grzywna została uregulowana częściowo, a pozostała umorzona w dniu 09.11.2016r.

9.Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 17.07.2014r, sygn. akt II K 237/13 za czyn z art. 286§1 kk w zw. z art. 91§1 kk popełniony w okresie od 27.10.2010r do listopada 2010r na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 lata oraz grzywnę w wysokości 65 stawek dziennych , każda stawka po 20 złotych,

Grzywna z powyższego wyroku nie została uregulowana.

10.Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 13.03.2015r , sygn. akt VK 537/14 za czyn z art. 244 kk w zw. z art. 64§1 kk popełniony w dniu 15.08.2013r na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz czyn z art. 226§1 kk popełniony w dniu 15.08.2013r na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności,

Łącznie za zbiegające się występki wymierzono karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

Skazany odbywa karę łączną pozbawienia wolności od dnia 30.10.2017r godz. 19:15 do dnia 27.01.2019r godz. 09:15 w tym zaliczono okres zatrzymania od dnia 15.08.2013r do dnia 15.08.2013r.

11.Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 16.06.2015r , sygn. akt II K 217/15 za czyn z art. 244 kk w zw. z art. 64§1 kk , popełniony w dniu 30.03.2013r, na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

Skazany odbywał karę pozbawienia wolności od dnia 01.08.2016r godz. 19:15 do dnia 30.10.2017r godz. 19:15.

12.Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 05.10.2015r, sygn. akt VII K 196/15 za czyn z art. 244 kk w zw. z art. 64§1 kk, popełniony w dniu 22.05.2013r, na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, każda stawka po 70 złotych,

Grzywna nie została uregulowana.

13.Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 13.07.2016r, sygn. akt VII K 604/15 za czyn z art. 209§1 kk popełniony w okresie od dnia 26.08.2010r do dnia 17.10.2011r, na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności po 20 godziny w stosunku miesięcznym, czyn z art. 209§1 kk popełniony w okresie od dnia 11.04.2012r do dnia 13.09.2012r, na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności po 20 godziny w stosunku miesięcznym, oraz czyn z art. 209§1 kk popełniony w okresie od dnia 17.07.2013r do dnia 02.04.2015r, na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności po 20 godziny w stosunku miesięcznym,

Łącznie za zbiegające się występki wymierzono karę 10 miesięcy ograniczenia wolności po 20 godzin w stosunku miesięcznym,

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 04.11.2016, sygn. akt VII Ko 2888/16 zawieszono postępowanie wykonawcze w przedmiocie wykonania kary ograniczenia wolności do czasu opuszczenia przez skazanego zakładu karnego.

14.Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z dnia 18.12.2015r, sygn. akt II K 487/15 za czyn z art. 209§1 kk , popełniony w okresie od maja 2012r do sierpnia 2012r, od lipca 2013r do listopada 2013r, od stycznia 2014r do sierpnia 2014r i od października 2014r do lutego 2015r, na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności,

Skazany będzie odbywał karę pozbawienia wolności od dnia 27.01.2019r do dnia 24.09.2019r.

15. Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z dnia 29.11.2016r, sygn. akt II 528/16 za czyn z art. 244 kk popełniony w dniu 29.10.2015r na karę 1 roku pozbawienia wolności,

Skazany będzie odbywał karę pozbawienia wolności w okresie od dnia 22.12.2022r do dnia 22.12.2023r.

W punkcie 1 wyroku na podstawie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 89 § 1 a i § 1 b k.k. Sąd I instancji połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 31.08.2006r, sygn. akt IX K 673/06,
- Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach, z dnia 18.07.2013r, sygn. akt V K 307/13,
- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 30.12.2013r., sygn. akt VII K 687/13,
- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 17.07.2014r, sygn. akt II K 237/13,
- Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 13.03.2015r , sygn. akt VK 537/14,
- Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z dnia 18.12.2015r, sygn. akt II K 487/15,
- Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z dnia 29.11.2016r, sygn. akt II 528/16

i wymierzył skazanemu M. S. karę łączną 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

W punkcie 2 wyroku Sąd na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył kary grzywny orzeczone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Chrzanowie, z dnia 14.12.2012r, sygn. akt II K 1152/12,
- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 17.07.2014r, sygn. akt II K 237/13,
- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 05.10.2015r, sygn. akt VII K 196/15,

i wymierzył karę łączną grzywny w rozmiarze 110 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 70 złotych.

W punkcie 3 wyroku Sąd w oparciu o art. 90 § 2 k.k. połączył skazanemu środki karne w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych obejmujących wyroki:

- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 31.08.2006r, sygn. akt IX K 673/06,
- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 31.01.2007r, sygn. akt IX K 11/07,

w rozmiarze 15 lat.

W myśl art. 577 k.p.k. na poczet powyższej kary łącznej pozbawienia wolności Sąd zaliczył okresy kar dotychczas odbytych w połączonych spraw.

W myśl art. 572 k.p.k. sąd umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego odnośnie objęcia wyrokiem łącznym wyroków:

- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 31.01.2007r, sygn. akt IX K 11/07,
- Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 04.03.2009r, sygn. akt II K 662/08,
- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 28.04.2010r, sygn. akt VII K 685/10,

- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 29.12.2011r, sygn. akt VII K 761/11,

- Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 16.06.2015r , sygn. akt II K 217/15,

- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 13.07.2016r, sygn. akt VII K 604/15

z uwagi na brak warunków formalnych,

Sąd ustalił, iż pozostałe rozstrzygnięcia nie objęte wyrokiem łącznym podlegają odrębnemu wykonaniu.

Sąd zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów procesu, którymi obciążył Skarb Państwa.

Apelację od wyroku wnieśli prokurator oraz obrońca skazanego oraz skazany.

Prokurator zaskarżył wyrok w zakresie orzeczenia o karze na niekorzyść skazanego. Wyrokowi zarzucił:

1) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 89 §1 a k.k. poprzez błędne objęcie wyrokiem łącznym wyroku wskazanego w punkcie 8, tj. wyroku Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 grudnia 2013 roku, sygn. akt VII K 687/13 za czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. podczas gdy w momencie wydania wyroku łącznego minęło już 3 lata i 6 miesięcy od wydania tego wyroku, tj. upłynął okres próby na jako zawieszono wykonanie wyroku i okres 6 miesięcy, w którym możliwe jest jego podjęcie,

2) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 90 § 2 k.k. poprzez orzeczenie w P. 3 wyroku środka karnego 15 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych jako środka łącznego orzeczonego wyrokami Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 31 sierpnia 2006 roku, sygn. akt IX K 673/06 oraz z dnia 31 stycznia 2007 roku, sygn. akt IX K 11/07 poprzez połączenie środka karnego 7 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej, sygn. akt IX K 673/06, który został wykonany.

Stawiając powyższe zarzuty oskarżyciel publiczny wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie wyroku Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 grudnia 2013 roku, sygn. VII K 687/13 z punktu 1 wyroku łącznego, gdzie wymierzono karę łączną oraz uchylene punktu 3 wyroku w zakresie połączenia środków karnych zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Obrońca skazanego zaskarżył wyrok w zakresie punktu 1, 3 i 5.

Wyrokowi zarzucił:

1) obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 410 k.p.k. polegającą na pominięciu przez Sąd I instancji okoliczności wynikających z materiału dowodowego i mających istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia, co do przebiegu postępowania wykonawczego wobec skazanego w sprawie wyroku Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 grudnia 2013 roku, sygn. akt VII K 687/13, a w konsekwencji błędnym przyjęciu, iż orzeczono wskazanym wyrokiem kara roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres trzech lat podlega wykonaniu oraz rażącym naruszeniu art.75 § 4 k.k. w zw. z art. 85 § 2 k.k. poprzez połączenie tej kary pomimo, iż upłynął termin umożliwiający jej wykonanie,

2) obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 572 k.p.k., polegającą na wydaniu wyroku łącznego i objęciu nim wyroku Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej, pomimo braku warunków do wydania wyroku łącznego obejmującego wskazany wyrok jednostkowy z uwagi na fakt, iż orzeczono nim kara jednego roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat nie podlega wykonaniu, a zatem i łączeniu,

3) rażącą niewspółmierność – surowość orzeczonej wobec skazanego kary łącznej w rozmiarze 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i środka karnego 15 lat zakazu prowadzenia pojazdów w sytuacji, gdy przestępstwa objęte

biegiem pozostają ze sobą w ścisłym związku przedmiotowym i czasowym, co w świetle pozytywnej opinii właściwego zakładu karnego o skazanym uzasadnia zastosowanie przez wymierzeniu skazanemu kary łącznej zasady pełnej absorpcji.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca skazanego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku polegającą na:

- zmianie punktu 1 poprzez wymierzenie kary pozbawienia wolności obejmującej wyroki Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. IX K 673/06, Sądu Rejonowego Katowice Wschód w Katowicach o sygn. V K 307/13, Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. II K 237/13, Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach o sygn. V K 537/14, Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju o sygn. II K 487/15 i II K 528/16 w rozmiarze 2 lat pozbawienia wolności,

- zmianie punktu 3 poprzez orzeczenie wobec skazanego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w rozmiarze 8 lat,

- zmianie punktu 5 poprzez umorzenie postępowania odnośnie objęcia wyrokiem łącznym wyroków: Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. IX K 11/07, Sądu Rejonowego w Rudzie śląskiej o sygn. 662/087, Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. VII K 685/10, Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. VII K 761/11, Sądu Rejonowego w Chorzowie o sygn. II K 217/15, Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. VII K 604/15, Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. V K 687/13 z uwagi na brak warunków formalnych a nadto o zasądzenie na rzecz skazanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przewidzianych.

Apelację wniósł także skazany, który zarzucił rażąco surowość orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności. Powołał się także na fakt, iż upłynął już okres próby oraz dalsze sześć miesięcy w sprawie Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. VII K 687/13, zatem kara wymierzona w ten sprawie nie powinna zostać objęta węzłem kary łącznej. Wniósł o orzeczenie kary „w niższym wymiarze”.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacje zasługiwały na częściowe uwzględnienie, co skutkowało koniecznością wydania rozstrzygnięcia o charakterze reformatoryjnym.

Jedynie dla porządku wskazać należy, iż Sąd odwoławczy podziela pogląd Sądu I instancji, iż analiza wyroków, które zapadły wobec M. S. winna opierać się zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o przepisy rozdziału IX kodeksu karnego w brzmieniu aktualnie obowiązującym, jako, że przepisy poprzednio obowiązujące nie są dla sprawcy korzystniejsze.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 85 § 1 k.k. jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną. Z kolei § 2 tego artykułu stanowi, iż podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89 k.k., w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1.

Zmienione przez ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw przepisy rozdziału IX kodeksu karnego całkowicie odmienne od poprzednich uregulują przesłanki wymierzania kary łącznej. W obecnie obowiązującym stanie prawnym podstawą wymiaru kary łącznej mają być kary wymierzone i podlegające wykonaniu w całości lub w części kary lub kary łączne wymierzone za dwa lub więcej przestępstw. Przy czym kary podlegające wykonaniu należy rozpatrywać mając na uwadze treść art. 89 k.k., gdzie uregulowano zasady łączenia kar pozbawienia wolności orzeczonych z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz kar bezwzględnych. Łączeniu w karę łączną podlegają zarówno kary orzeczone za przestępstwa wymierzone w jednym postępowaniu, jak i kary (w tym także kary łączne) orzeczone w poprzednich prawomocnych wyrokach i kara (także kara łączna) orzeczona

w kolejnym procesie. Taka formuła orzekania kary łącznej skutkuje tym, że wymierzanie kolejnej kary łącznej nie powoduje rozwiązania węzła poprzednio orzeczonej kary łącznej, wymierzonej w poprzednim postępowaniu.

Zatem Sąd I instancji kierując się powyższymi przepisami prawidłowo orzekł, iż w niniejszej sprawie połączeniu podlegają kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 31.08.2006r, sygn. akt IX K 673/06,
- Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach, z dnia 18.07.2013r, sygn. akt V K 307/13,
- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 17.07.2014r, sygn. akt II K 237/13,
- Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 13.03.2015r, sygn. akt VK 537/14,
- Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z dnia 18.12.2015r, sygn. akt II K 487/15,
- Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z dnia 29.11.2016r, sygn. akt II 528/16

Wyroki wymienione w punkcie 5 zaskarżonego wyroku, które zapadły wobec skazanego M. S. z uwagi na brak warunków formalnych do połączenia na zasadach znowelizowanego kodeksu karnego słusznie nie zostały objęte węzłem kary łącznej orzeczonej przedmiotowym wyrokiem.

Mają jednak rację skarżący, iż łączeniu nie podlega także kara wymierzona wyrokiem z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. VII K 687/13. W sprawie tej upłynął już bowiem okres próby jak i dalsze sześć miesięcy określone treścią art. 75 § 4 k.k. Wydaniu wyroku łącznego sprzeciwia się sytuacja, gdy kara, wymierzona za pozostające w zbiegu realnym przestępstwo, w czasie orzekania w przedmiocie kary łącznej nie mogła być już wykonana i nigdy do wykonania nie może zostać wprowadzona. Taka sytuacja niewątpliwie zachodzi w przypadku określonym przez art. 75 § 4 k.k., tj. gdy upłynie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby (vide: wyrok sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2017 roku, sygn. III K 72/17). Z tych względów należało, zgodnie z postulatami wszystkich skarżących, wyeliminować z podstawy kary łącznej wyrok Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 grudnia 2013 roku, sygn. akt VII K 687/13 i w tym zakresie postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego umorzyć.

Granice orzekania kary łącznej pozbawienia wolności wyznacza natomiast art. 86 § 1 k.k., który stanowi, iż sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy niezasadnie przyjął, iż granice kary łącznej oscylowały od 2 lat pozbawienia wolności do 8 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności. Jeśli bowiem prawidłowo zastosować reguły określone w przywołanych już wyżej przepisach to możliwe granice kary łącznej wynosiły od 2 lat pozbawienia wolności do 7 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności (jeśli karą łączną obejmować także skazanie w sprawie Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. akt VII K 687/13 – jak uczynił to Sąd I instancji), bądź prawidłowo - od 2 lat pozbawienia wolności do 6 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności (w sytuacji wyeliminowania skazania Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. akt VII K 687/13).

Wymierzona zatem kara łączna 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności jawić się musiała jako rażąco niewspółmiernie surowa. Z tych względów oraz z uwagi na konieczność wyeliminowania skazania Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej sygn. VII K 687/13 należało uchylić rozstrzygnięcie o wysokości kary łącznej zawarte w punkcie 1 zaskarżonego wyroku i wymiar tej kary ukształtować na nowo w oparciu o zasadę asperacji, tj. w wymiarze 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Ukształtowana w ten sposób kara łączna znajduje oparcie w treści art. 85 § 1 i 2 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k., art. 89 § 1, 1a i 1 b k.k. a także art. 85a k.k. Ten ostatni przepis nakazuje przy orzekaniu kary łącznej brać pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara winna osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. W procesie orzekania kary łącznej sąd powinien zatem opierać się

na dyrektywach określonych w art. 85 a k.k., jednakże wspartych na dyrektywach pomocniczych (tj. przedmiotowego i podmiotowego związku pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami), tak aby możliwym stała się odpowiedź na pytanie, czy w danym przypadku zachodzą okoliczności, które przemawiają za zsumowaniem dolegliwości, czy też przeciwnie, w imię racjonalizacji karania, wskazują na konieczność pochłonięcia części kar.

M. S. popełnił poszczególne czyny, stanowiące podstawę wyroku łącznego, na dość znacznej przestrzeni czasu. Były to różne przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, ale również przeciwko mieniu, przeciwko działalności instytucji państwowych, przeciwko rodzinie i opiece. Czynnami skazany naruszył różne dobra prawne. Nadto części z tych przestępstw skazany dopuścił się w warunkach recydywy. Skazany ma lekceważący stosunek do porządku prawnego i norm społecznych. M. S. był już wielokrotnie karany, a kolejne wyroki skazujące nie wpłynęły na zmianę postawy i zachowania skazanego.

Kara w orzeczonym wymiarze stanowi swoiste podsumowanie działalności przestępczej sprawcy, jest niezbędna dla osiągnięcia celów indywidualnego oddziaływania. Podkreślić należy, iż reakcja karna musi być efektywna, tj. niedopuszczalne jest orzekanie kar, które będą przez sprawcę trywializowane, czy wręcz wkalkulowane w „koszty” przestępstwa. Sąd miał przy tym na uwadze, iż opinia przesłana przez jednostkę penitencjarną wskazuje na postępy skazanego w resocjalizacji, a prognoza penitencjarna jest pozytywna.

Wbrew twierdzeniom obrońcy skazanego w niniejszej sprawie brak jest podstaw do orzeczenia kary łącznej na zasadzie pełnej absorpcji, którą można stosować jedynie w szczególnych, nadzwyczajnych sytuacjach. Zasadę absorpcji stosuje się wyjątkowo, gdy związek podmiotowo - przedmiotowy zbiegających się przestępstw jest tak ścisły, że upodabnia do jednego przestępstwa jak w wypadku pomijalnego zbiegu przestępstw lub ciągu przestępstw i gdy nie ma potrzeby podwyższenia progu represji karnej (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27 sierpnia 2015 roku, sygn. II AKa 138/15).

W realiach niniejszej sprawy ukształtowanie wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności w oparciu o zasadę pełnej absorpcji nie miałyby żadnych podstaw i stanowiłoby zdaniem Sądu odwoławczego niczym nieuzasadnione premiowanie skazanego. Kara łączna w wymiarze 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności jest karą słuszną i sprawiedliwą, uwzględniającą w odpowiedniej proporcji wskazane wyżej dyrektywy.

Zasadnym okazał się także zarzut podniesiony jako drugi w apelacji Prokuratora. Środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczony wyrokiem Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 31 sierpnia 2006 roku w sprawie o sygn. IX K 673/06 został już wykonany, jakkolwiek to nie tylko data wydania wyroku o tym świadczy. Czynnąc ustalenia w tym zakresie należało kierować się także treścią art. 43 § 2 a k.k., zgodnie z którym, okres na jaki orzeczono zakazy, nie biegnie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, chociażby orzeczonej za inne przestępstwo. Mając na względzie okresy, w jakich skazany już po dacie wydania wyroku w sprawie o sygn. IX K 673/06 odbywał poszczególne kary pozbawienia wolności, należało uznać zasadność zarzutu 2 apelacji oskarżyciela publicznego. Skutkowało to koniecznością uchylecia rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 3 wyroku o dotyczącego orzeczenia łącznego środka karnego obejmującego skazania w sprawach Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej o sygn. IX K 673/06 oraz o sygn. IX K 11/07.

W pozostałym zakresie wyro jako słuszny utrzymano w mocy. O kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono po myśli art. 624 § 1 k.p.k., zwalniając skazanego od ich ponoszenia, z uwagi na jego trudną sytuację materialną i perspektywę dłuższego pobytu w zakładzie karnym.

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek (spr.)

SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska SSO Olga Nocoń